

שמות כז תצוה
 ויקחו אליהם
 ויקחו אליהם
 ויקחו אליהם

שמות כז תצוה
אונקלוס
ויקחו אליהם
ויקחו אליהם
ויקחו אליהם

מז לדין לפרש דן גלי פתוהת שמתן ממין אמר רק שמתן זית, שזה פשוט הוא מאומרו שמתן זית, והוא שפירושו גלי פתוהת דהיינו גלי שמרס, ועדיין איתו משפיק שמתן לזכר זה שיעור, ולפשוטו דן כדור וזלגל כמים וי לפשר, אלא דהוי לא עלין המלכה לנחור, אלא הכורה הקפידה שפעמיני גלוסן שיהיה דן, וגם אמר הכתוב "במים", שגלוסן זה שיהיה כמים ולא שמתן יהיה השמן דן אי"ז מה זה שלמר מקודס, "דן", אלא דהוי שני דברים לזה הכתוב שהיה פעמיני גלוסן מ"י יתול גבירים אמרם שמתן זיתו מכלן מרלש האילן מקום שהשם שלטו בו היעב, וחסים אלו יהיו שמתן דן, וגם חסים הללו יהיו מפעיו מיוחדים לזית, שלא יעמנו אלא כשמן, וגם אמר הכתוב לא יתול אלא טפה ראשונה (ג"א): (מא) ותיבת למחור דן לנחור, שאלא כתיב להעלות דן ממיד, אלא למעשה דן דוקא למחור פויה כביתו ופסול צעמון, אבל למנוחת כשר אף שמתן השמן והעלוי, ומעשה זה לא בא לפסול שמתן ראשון למנוחה, הגם שיש קצרה שאל לפסולו לפי ששמתן הראשון אף בו עטם מתקוות כמו כשני, מ"ל לאן (כ"ע מ') ועפרון פולח גולג בשמן כמים, למעו שכתב

כ. ואתה תצוה. לרדך לזעת למכ הולך לומר ואתה אמר שעמו היה מדבר, עוד למכ אמר תצוה ולא לו, עוד למכ אמר לשון זיווי ורבוטיו ז"ל אמרו כזה דרשות מהם אמרו (מ"ו) רואים כי כי אמר אליו כבוד לאל עליון אבל הכתוב כרי אמו ואלו כי לזכר שדבריו אינו מן הכתוב לזכות כי שרליקו נרות צביות כי אשר ממנו תלך אורכה, אשר על כן אמר למשכ כי מלוח זו לא יאמרנה לשראל על פי כי אלא הוא יזכר פירות מפי עלמו שויכגו כבוד זכ"י לביצו שמתן לבלוק, ולזה אמר ואחסה, פירות מלמד מה שזוסיך כוסף אחס לזכותם על זכ"י, ודקדק לומר תצוה ולא חדרך להלויק דבריו אלא שחרסם הוא על הדבר שלם אמר הדבר יהיה הכשמה כי ידבר דברי כי כסודו כרגיל לזכר מצלי לורך הויחה, ולזה לא אמר לו שאף יהיה נשמע שיאמר כי כי אמר אליו לזכות אלא תצוה פירות

אור בוד"ד
 (א) עדיין זה שפיעשו מעמון הוא דרך כבוד, מה שאין כן שהוא כן שהוא כ"ה לזה נראה שלאחר הוא לרדך עם ואלו. (ב) ומעוה גם כן מוספת וא"י, שמתן מהמלכה שלרדך להלויק לרדך גם כן שאחסה מלכה. (ג) שמינת מלכה פעמיני פירשו אמה לו, ומלמד שכל פירשו אמה בעמון לו. (ד) שאינו מונח למחור כי לא עליו אל משה לקטו. (ה) ופירושו הם יהיו העששים ואלהם סביה אגלוה. (ו) שמינת לו יאמר על פירוש ענין א', ותיבת מלכה יאמר על מלכותו הא"י. (ז) ופירוש הכתוב, אהין יהיה סתן ואלהם מהיה

שמות כז תצוה
אונקלוס
ויקחו אליהם
ויקחו אליהם
ויקחו אליהם

מז לדין לפרש דן גלי פתוהת שמתן ממין אמר רק שמתן זית, שזה פשוט הוא מאומרו שמתן זית, והוא שפירושו גלי פתוהת דהיינו גלי שמרס, ועדיין איתו משפיק שמתן לזכר זה שיעור, ולפשוטו דן כדור וזלגל כמים וי לפשר, אלא דהוי לא עלין המלכה לנחור, אלא הכורה הקפידה שפעמיני גלוסן שיהיה דן, וגם אמר הכתוב "במים", שגלוסן זה שיהיה כמים ולא שמתן יהיה השמן דן אי"ז מה זה שלמר מקודס, "דן", אלא דהוי שני דברים לזה הכתוב שהיה פעמיני גלוסן מ"י יתול גבירים אמרם שמתן זיתו מכלן מרלש האילן מקום שהשם שלטו בו היעב, וחסים אלו יהיו שמתן דן, וגם חסים הללו יהיו מפעיו מיוחדים לזית, שלא יעמנו אלא כשמן, וגם אמר הכתוב לא יתול אלא טפה ראשונה (ג"א): (מא) ותיבת למחור דן לנחור, שאלא כתיב להעלות דן ממיד, אלא למעשה דן דוקא למחור פויה כביתו ופסול צעמון, אבל למנוחת כשר אף שמתן השמן והעלוי, ומעשה זה לא בא לפסול שמתן ראשון למנוחה, הגם שיש קצרה שאל לפסולו לפי ששמתן הראשון אף בו עטם מתקוות כמו כשני, מ"ל לאן (כ"ע מ') ועפרון פולח גולג בשמן כמים, למעו שכתב

כ. ואתה תצוה. לרדך לזעת למכ הולך לומר ואתה אמר שעמו היה מדבר, עוד למכ אמר תצוה ולא לו, עוד למכ אמר לשון זיווי ורבוטיו ז"ל אמרו כזה דרשות מהם אמרו (מ"ו) רואים כי כי אמר אליו כבוד לאל עליון אבל הכתוב כרי אמו ואלו כי לזכר שדבריו אינו מן הכתוב לזכות כי שרליקו נרות צביות כי אשר ממנו תלך אורכה, אשר על כן אמר למשכ כי מלוח זו לא יאמרנה לשראל על פי כי אלא הוא יזכר פירות מפי עלמו שויכגו כבוד זכ"י לביצו שמתן לבלוק, ולזה אמר ואחסה, פירות מלמד מה שזוסיך כוסף אחס לזכותם על זכ"י, ודקדק לומר תצוה ולא חדרך להלויק דבריו אלא שחרסם הוא על הדבר שלם אמר הדבר יהיה הכשמה כי ידבר דברי כי כסודו כרגיל לזכר מצלי לורך הויחה, ולזה לא אמר לו שאף יהיה נשמע שיאמר כי כי אמר אליו לזכות אלא תצוה פירות

אור בוד"ד
 (א) עדיין זה שפיעשו מעמון הוא דרך כבוד, מה שאין כן שהוא כן שהוא כ"ה לזה נראה שלאחר הוא לרדך עם ואלו. (ב) ומעוה גם כן מוספת וא"י, שמתן מהמלכה שלרדך להלויק לרדך גם כן שאחסה מלכה. (ג) שמינת מלכה פעמיני פירשו אמה לו, ומלמד שכל פירשו אמה בעמון לו. (ד) שאינו מונח למחור כי לא עליו אל משה לקטו. (ה) ופירושו הם יהיו העששים ואלהם סביה אגלוה. (ו) שמינת לו יאמר על פירוש ענין א', ותיבת מלכה יאמר על מלכותו הא"י. (ז) ופירוש הכתוב, אהין יהיה סתן ואלהם מהיה

בפתח השני — הגיע בעל הבית ועתה ידליק בפתח השני בעצמו, יכול לבד על הדלקה זו.

למדנו מכך, שההדלקה בפתח השני אינה רק כדי שלא יחשדו בו, ולא באה רק כדי להסיר את החשד, כי אילו היה כך — לא היה שייך לבד על הדלקה זו, אלא שכיוון שיש חשד, חייבו חכמים משום מצות נרות הנוכה לחדליק בשני הפתחים, והחויבו לחדליק בשניהם הוא מחלפות הנוכה ולא משום החשד, ולכן שייך לבד בהדלקה בפתח השני.

והטעם שחייבו חכמים להדליק בשני הפתחים משום מצות הנוכה, אפשר לומר שכיון שיסוד מצות נר הנוכה הוא משום פרסומי ניסא, ואם יהיה חשד לא יצא יד חובת פרסומי ניסא, ולכן מחמת החשד חייבוהו מעיקר תקנת נר הנוכה!

מעתה מיושבת קושיות ר'בית יוסף, כי באמת במקום שבו די חייבו ודינו הוא רק משום חשד ועל יסוד "והייתם נקיים", שהרי כל אחד יכול להלות את מעשיו לזכות, אבל בכך ידי חובת "והייתם נקיים", שהרי כל אחד יכול להלות את מעשיו לזכות, אבל כאן, שכל זמן שיש חשד עדיין לא קיים מצות נר הנוכה — לא די בכך שאפשר לתלות לזכות, שהרי החשד עדיין קיים, ואם כן לא יצא עדיין ידי חובת "פרסומי ניסא"! (וישב לפי יסוד זה קושיות נוספות בדברי הגמרא והפוסקים, יעויין שם בדבריו המאירים)

י"ד ר"א השרה" (ברקלין, תשנ"ז) — סימן נ'

7 הדלקה באמצעות הספת שמן — במקדש, בשבת, ולענין נר הנוכה

במדרש תנחומא (פרשת תצוה, סימן ג) נאמר: "אמר ר' חנינא סגן הכהנים: אני הייתי משמש בבית המקדש, ומעשה נסים היה במנורה: משהיו מדליקין אותה מראש השנה, לא היתה מתכבה עד שנה אחרת, ופעם אחת לא עשו הזיתים שמן, ותחילו הכהנים לבכות, ואמר רבי חנינא סגן הכהנים: אני הייתי בבית המקדש, ומצאתי מנורה דלוקה יותר ממה שהיתה דלוקה כל ימות השנה, ראה מעשה נסים, לכך נאמר כתיב למאור — ולא למנחות, ולמה כן? אלא כך אמר הקדוש ברוך הוא: פעם אחת בשנה יזיו מדליקין את המנורה, לפיכך יהיו מדליקין שמן זית זך כתיב, אבל למנחות, שהיו מקריבין בכל יום — לא!"

ושאל תנאון רבי חיים סולובייצ'יק מבריסק את האדמו"ר בעל "אמרי אמת" מנור:

הנוכה

הרי מצוה להסיב ולהדליק את הנ המנורה דולקת כל השנה? והשיב ל כ"ב, שאדם הנותן שמן לנר הדולק היה חבטן להוסיף סיפה אחת בכל ל' נס, במה שהיתה המנורה דולקת כל אולם על כך הקשה תנאון רבי צבי במסכת שבת (ג, ז), שכתב לענין הדך — צריך שיהיה בנר שיעור — לא יצא הוסיף שמן עד כדי שיעור — לא יצא (תועיה, ב), ואם כדבר ר'אמר אמ במנורת המקדש שבעצם הוספת השמן שמן לנר בשבת חייב משום מבעיר, כאשר הוסיף שמן לנר הדולק?

ואפשר, כותב הגר"צ פראנק, שד שמוסיף אחר כך אין כדי שיעור אלא שנתנת השמן בשמן נחשבת להצבעה — לא עדיפה הדלקה זו מההדלקה הרי היה בנר שמן כשיעור, אבל אם יש בו הרא"ש יסכים שיוצא בו ידי חובה.

ואולם, הוא דוחה, לא כך נראה מ לכבותה ולהדליקה שוב, ואם כדבריו שיהיה בו כשיעור הדלקה בפני עצמה אדם" (כלל קנה, סעיף כב): "אבל אם פי שאחר הדלקה הוסיף בה שמן עד שבשעות הדלקה לא היה בו כשיעור, ו הוא מבאי ישוב מענין שאמר ב "תולדות זאב", שרצה לחלק בין נרות משום עשיית מלאכה, ותולדות החר וגורם בכך לשרפתו, חייב משום מבעיר זקוקים למעשה הדלקה ממש ולא די השמן ולא מדליק את האור והלהבה כאילו הוא הדליקו — אין זה אלא כן

בהדלקת נר הנוכה, שעיקר מצוותו היא לצוד פרסומי ניסא (עד כדי כך שהרין הוא שלצורך זה שואל ומכר כסותו), במצוה שכזו אנו אומרים שצדק לעשות מעשה הדלקה שייראה לכולם כמדולק, ולא די בהדלקה למדונת, כמו המוסיקף שמן לנר.

יפקא קרדש — חובה, סימן חי: "והחשבה לארין ביום אור" — עמוד 49

למה נהגו רבנים להדליק בפנים, אף כאשר אין זמן הסכנה?

ער הנוכה מצוה להתייחס על פתח ביתו מבוהין... וכשעת הסכנה מתייחס על שולחני דרין (שבת כא):

תקופה כזו, של סכנה, היתה בזמן הראשונים, כפי שעולה ממה שכתב האחר רבי יצחק בר ששת — חרי"ש, בתשובותיו (סימן קי"א):

וכן שאל השואל: "ידוע הוא, שכל אחד מירשאל חייב במצוה נר הנוכה, אפילו עני המתפרנס מן הצדקה מכור כסותו, יען המצוה חביבה, ואם כן, כל אחד חייב להדליק ולכבד בביתו, ומה שנהגו כל ישראל להדליק ש"צ או השמש בבית הכנסת, למה? אי לפרסומי ניסא, כל אחד חייב להדליק בביתו ואי להוציא עניינים יד חובה, כמו קידוש, הרי העני המתפרנס מן הצדקה חייב להדליק בביתו? וכמו שבבבלי הפסח אין מקדשין בבית הכנסת, כן ראוי לעשות בנר הנוכה, ואם כן הברכה שמברך המדליק בבית הכנסת, יראה שהיא לבטלה?

והר"ש משיב: המנהג הזה, להדליק בבית הכנסת, מנהג ותקין הוא משום פרסומי ניסא, כיון שאין אנוהו יכולין לקיים המצוה כתקנה כל אחד בביתו, שהיא להתייחס על פתח ביתו מבוהין; כדחתן (שבת כא): בהחיא דגמל טעון פשתן וכו', וכו' ושעתה, שיד האומות תקיפה עלינו, ואין אנו יכולין לקיים המצוה כתקנה, ומדליק כל אחד במפתח ביתו מבפנים, ואין כאן פרסומי ניסא כי אם לכניו ביתו לכד, לזה הנהגו להדליק בבית הכנסת לקיים פרסומי ניסא, ואף על פי שאין מברכין על המנהג, הוה במנהג קל, כמו מנהג של ערבה, שאינו אלא חבטא בעלמא, אבל בזה, שהוא לפרסם חס בבית הכנסת בדברים, מברכין עליו, כמו שנהגו לכד על החלל של דאס חודש, ואף על פי שאינו אלא מנהג ואין בזה משום ברכה לכסלה כלל, וכדעת ר"ת ד"ל, ומכל מקום, באותה הדלקה של בח"ל, אין אדם יוצא בתו וצריך לחזור ולהדליק כל אחד בביתו.

הסיף על כך הואו רבי יוסף בתן, אב"ד ירושלים, שבראה שכונת החילוק בין הנוכה לשבת היא, שבחננוכה שהדלקה עושה מצוה, המצוה היא הדלקת האור, ואילו בשבת, שנאמר בה "לא תבער", המלאכה היא שריפת זכרון השמן, והוא מעיר שלכאורה יהיה הדבר תלוי במחלוקת האוון רבי שואו זמן מלאדי, בעל ה"תניא", והאוון בעל "אבני נזר" מסוכטשוב, בהגדרת מלאכת ההבערה בשבת — האם היא משום שריפת זכרון העצים או משום ריבוי האש: לדעת בעל החניא ב"שולחן-ערוך חרב" (סימן תצ"ה), נרד מלאכת הבערה אינה משום שריפת זכרון העצים, אלא משום ריבוי האש, וראיה שכן — מחלוקת של מחבת, שאין המחבת נשרפת, אלא נותרת קיימת כפי שהיתה בטרם הובערה, ולמרות זאת חייב משום מבעיר על יצירת האש, אולם ר"אבני נזר" (סימן רל"ח) חלק על כך (יעוין בדבריו).

ישוב נוסף לקושיית הגר"צ פראנק — מאחר וראינו במנורת המקדש שבצעים חוספת השמן יצא יד חובה הדלקה, וכן ראינו שהנתנו שמן לנר בשבת חייב משום מבעיר, למה בחנוכה אינו יוצא יד חובה כאשר הסיף שמן לנר הדלקה? כותב הח"מ ד" רבי יצחק מנחם וינבט שליט"א מטולא:

האוון בעל "אבני נזר" בתשובותיו (אורח חיים, סימן תקי"א) דן ברעת חב"ג" שכותב שבמגילה אילו היתה המצוה בקריאה, לא היינו אומרים את הכלל של "שומע כעונתו", ולכאורה הדבר תמוה: במה שונה קריאת המגילה מקריאת שמע וברכת המזון וכל שאר המצוות החלויות באמירת, ומעיל לגביהם הכלל של "שומע כעונתו"?

ועל כך כתב ר"אבני נזר: "מה ששומע כעונה — אין פרסום נס במה שהוא כעונה, כיון שזה אינו ידוע לכל, ואף להשומע, אם אינו חכם, אינו ידוע זה ולא היה פרסום נס אפילו לו במה שחשוב קריאה על ידי ששומע כעונה" (וכן כתב לענין הנוכה, אורח חיים סימן תק"א, אות ג').

וכונת דבריו, שבמצוות שנקבעו לפרסום הנס — אין אפשרות לקיים את הפרסום באמצעות יסודות למדניים, כי אין שבודאי הם אמת, אין הם נכרים בהבנתם להמון העם, ועל כן אין בכך פרסום הנס.

לאור חידושי זה תיושב גם קושיית הגר"צ פראנק, כי אמנם בפנימיות חגיגתו אדם המוסיקף שמן לנר דולק נחשב כמבעיר, אבל כל זה הוא רק בדברים שאינם נעשים לצורך פרסום, כגון בחלול שבת או בהדלקת חרות במקדש, אולם לא כן

הגאון מרודניק השיב שאין כאן כל קושיא, שכן הר"ן דבר רק על ימי הלילה, וכך הוא החשבון: נניח שביום א' גברה מלכות בית השמונאי, ובדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן, ומיד שלחו שליח להביא להם שמן סהור, ובינתיים, מהשמן שמצאו בפך הדליקו ביום א' לעת ערב - נמצא ששלחו שליח ביום א' קודם חלוקה, ונעשה הנס והדליקו שמונה ימים, ואם נחשב את תשעת הימים שהיו צריכים להתעכב, הרי הם כלים ביום ב' בשבוע השני, ועד יום ב' היה להם שמן מהפך, ורק ביום ב' לעת ערב התחילו להדליק מהשמן החדש.

הרי שאף שהתעכבו בדרך תשעה ימים, הרי בפועל לא נדדש הנס אלא לשמונה ימים.

שו"ת דברי יציב - אורח חיים, סימן רע"ח

הנס נדרש רק לרגע ההדלקה:

"שיטתו כל השמנים שבהיכל, וכשנבחרו מלכות בית השמונאי וצדקתם, בדיק ולא מצאו אלא פך אחד של שמן... נעשה בו נס והדליק ממנו שמונה ימים"

לכאורה - תמה הנאון בעל "אבני נזר" מסוכטשוב - הלא אמרו ח"ל (ובחינם מנ:) שהמזבח מפקיע את הסומא, ולכן "המינול והנותר והסמא שהעלן על גבי המזבח - פקע איסורא מהם", וברדאי גם המנורה כן, ואם כן למה היו זקוקים לנס, הלא יכלו להדליק בשמן הסמא והמנורה תפקיע אותן מסומאותו, ויהיה השמן סהור?

והוא מיישב בתירוץ נפלא: אכן כן, מיד לאחר ההדלקה היתה המנורה מפקיעה את השמן מסומאותו, וכל הנס לא נדרש אלא לרגע ההדלקה, שאז היה עדיין השמן סמא, שהרי אף המזבח לא מסהר אלא לאחר שמשלה האור בבשר, ואף המנורה אינה מסהרת אלא לאחר שנדלק השמן, ולכן היו צריכים את הנס, כדי שכבר ברגע ההדלקה יהיה שמן סהור.

לאור זאת, הטעים ה"אבני נזר", נבין מדוע הדיון הוא "ככתה - אין זקוק לה", שלכאורה הוא תמוה: למה לא חיובו חז"ל להדליקו שוב, משום פרסומי ניסא? אך לדבריני, הדברים נפלאים: מאחר וכל הנס לא היה אלא לצורך רגע ההדלקה, על כן תקנו זכר לנס גם כן ברגע ההדלקה בלבד!

שו"ת 'אבני נזר' - אורח חיים, סימן תקכ

הקשר בין הפס

"בדיק ולא מצאו אלא פך אחד של שמן" (ויקרא כ"ג, ט"ז) וכתבו התוספות (ב"ה שחייה), להיות כותבין, צריך לומר שהפך היה ועל כך תמה ה"ח" (סור סימן ה' פירש ה"ה, שהיה פך קטן ומין אין הנכרי מסמא בהיסט, כי היסט ומין צר, שאינו יכול לנגוע, אינו כן פרפת נאה על כן, מובאת בעל נאדווי-דוארה:

על יעקב אבינו, ששכח פכים במדרש: "אמר הקב"ה ליעקב: או אשלם לבניך בפך קטן בימי השממה והנה, את קושייתו הידועה ששנו הנוכה בעוד שליוס אחד הספיקה שהבאנו זה עתה, דהיינו: הנס ביום ונרד מעין זה, שמי צר ואין יכולי נטמא בהיסט!

זהו "הפך הקטן" שהבטיח הקב"ה הקטנים" - פך קטן שפיו צר ובו

7

אין הדליקו בשמן שנו

"לא היה בו אלא להדליק יום אחד" (ויקרא כ"ג, ט"ז) מפורטמת קושיית הנאון רבי ח המנורה בשמן שנמצא בפך, והרי זה שהתרבה בדרך ניסית - לא ר

ואילו תנאון רבי שלמה יוסף זיין הקשה על דברי הגר"ח מכת דברי החרונים יונתן על הפסוק (שמות ל"ה, כ"דכ): "והנשיאים הביאו את אבני השרתם ונגו' ואת השמן למאור", ועל זה כתב החרונים יונתן שענין שמיא הביאו מן ערך את שמן הזית למנורה, ואם כן ראוי שגם שמן של ניס כשר למנורה?

אולם תנאון רבי צבי פסח מראק, רבה של ירושלים, יישב קושיא זו על פי דברי תמורה רבה על הפסוק (בראשית ת, יא): "ותבוא אליי היונה לעת ערב ותנה עלה זית טרף במיח", ואמר במדרש שעלה הזית הובא מן ערך, חרי לנו שבנו ערך צומחים עצי זית, ולכן גם שמן הזית שהביאו עניי שמיא מן ערך לנשיאים היה כשר למנורה, משום שהיה שמן טבעי מעץ הזית, ורק המאנו הייתה בנס. אבל שמו זית שנתהווה על ידי מעשה ניסים לגמרי, דהיינו שלא נוצר מזית טבעי, רואי פסול למנורה, כדברי רבי חיים מברסקו!

(מעניין לציין, כי בספרו "כלל המורה" (פרשת וקחל, אות ה') מביא תנאון רבי מאיר דן פלאצקי סברא זו בשמו של האדמו"ר בעל חידושי חר"ם מגור, אלא שהוא חילק בין שמו שהתורבה על ידי ניס לשמן שבא על ידי ריבוי ברכה: ברכה אינה חלה על כלי ריקון, אבל ניס הלא הוא יש מאין גם כן, ובעל כרחו ניס תנובה היה רק ברכה ולא ניס, שהרי כל השמנים פסולים למנורה מלבד שמן זית זך, וכאן אילו נוצר השמן בדרך ניס – אם כן אינו שמן מזית אלא שמן מנס, וממילא פסול הוא למנורה? אלא רואי שגם תנובה היה על ידי ברכה, ועל כן לשמן הזית שהתורבה, כיון שמה שנוסף בא מכה המיעוט, יש גם לו דין שמן זית, וכשר למנורה).

בשולי הדברים: בספר "אסופות רבינו חיים הלוי" (על הש"ס), כתוב המתבר, ששמע מפי תנאון רבי מנחם בן מנחם שליט"א, מראשי ישיבת תפחת, שסיפר כי פעם פגש זקן מופלג שסיפר לו כי בהיותו נער לפני בר מצוה, נגש לארון רבי חיים מברסקו, שהזמין לאכסניה באותה העיר ובקש לומר לו דברמה אודות קשייתו המפורסמת בענין שמו הגס, אולם רבי חיים השיב לו ביידיש: "איך האב דאסקיין מאהל ניט גופרענג?" (=מעולם לא שאלתי קושיא זו).

עובדה דומה סיפר תנאון רבי יעקב קמינצקי, ראש ישיבת "תורת חזקת", אגב שיחה עם בנו על שיטת לימודה של ברביסקו, שאחד הדברים המיוחדים אותה הוא הדיקן הרב בלשון האומר ובל פוט בדבריו, עד כדי כך, שאם מישזו היה

אין זאת, יישב רבי חיים, אלא שהניס לא היה בכמות אלא באיכות, כלומר: השמן לא התרבה בפועל, אלא רק כוחו ללוקק גדל והתעצם, וכך כמות שמו שברדד כלל מספיקה רק ליום אחד, דלקה במשך שמונה מינים, לאחר שעיררו את כל השמן שבכף אל המנורה, אולם בכל לילה כלתה שמינית מן השמן.

לאור סידור זה, יישב רבי חיים את קושיית הגיבית יוסף" הנוצרת: למה יש שמונה נמי תנוכה, והלא בינים הראשון לא היה ניס, שהרי ליום אחד הספיק השמן באופן טבעי? לדברינו, בינים הראשון היה ניס ממש באותה מידה כמו בשאר הימים, שהרי הגם היה באיכות ולא בכמות, ואם כן גם בינים הראשון דלק יום אחד וכלתה רק שמינית מהשמן.

אולם על שמועה זו, המיוחסת לרבי חיים מברסקו, יצאו עוררין רבים.

תנאון רבי יוסף דן הלוי סולובייצ'יק – ראש ישיבת בריסק בירושלים, הקשה עליה מכה סוגיית הנמרה במנוחת (ס"ט), שם נאמר שחיסים שירדו בעיבים (כלומר: שנבראו בעיבים על ידי ניס – תוספות) כשרים למנוחת, ורק הסתפקה הנמרה האם הם כשרים גם לשתי הלחם, והספק הוא האם צריך זקא מקרקע ארץ ישראל משום שונאמר "ממושבותיכם" (וחיטין אלו מכל מקום לא גזלו במקרקע ארץ ישראל), או שמכא "ממושבותיכם" אנו שוללים רק תבואת חר"ל ולא חיטין שירדו בעיבים.

חרי מפורש שגם חיטה שנבראה בנס שמה חיטה, שהרי כל מנוחת באות מן החיטין, ואין אנו פוסלים את החיטין שנבראו בנס משום שאינן חיטין אלא רק משום שאינם "ממושבותיכם", ואם כן, כמו שנס יכול לברוא חיטין שיהיה להם דין חיטין, כך גם יכול הגם לברוא שמן זית ממש, שיהיה לו דין שמן זית לענין הדלקה, ואם כן מה הקשה רבי חיים?

כך העיד גם תנאון רבי משולם דוד סולובייצ'יק שליט"א, שאביו, מרדך הגר"י, מעולם לא אמר קושיא זו בשמו של רבי חיים.

ותנאון רבי משה סולובייצ'יק (מאורד), הקשה מכה הנמרה (הוריות יא'): "וכי ניס אחד נגשה בשמן המשחה? והלא החילתו שנים עשר לוגין, וממנו היה נמשח משכן וכלי האדן ובניו כל שבעת ימי המלוואים, וכולו קיים לעתיד לבוא", ומאחר שנאמר שכולו קיים לעתיד לבוא, חרי שהיה ניס בכמות, ואין הוא כשר לשמן המשחה, והלא אינו שמו זית?

נפש

רמנו

באר

תורה

ונשוא אודות את שבות בני ישראל בחשו
 המשפט על לבו בבואו אל הקודש
 לזכרון הוא מיותר, ומה שפרק בלמנו בנשוא אל
 הקודש לפני ה' ממילא. וגם כעצמקדן עמד על
 יסוד הלשון בני ישראל, ולא נאמר ישראל סתם.
 ומה יש לקדוק בכל מקום שנאמר בני ישראל
 והגדלה בזה, דהנה דרשו חז"ל (פסוקי פה) בני
 ישראל ולא ננים ישראל, והרמז בזה, דהנה יש
 בקרב בני ישראל כי צמיחה מעוררי ה' יש
 זריקים שלמים ומחמיים, אבל עיקר מצותם
 אלא על מנת לקבל פרס, כי אם להשפיע
 בעבודתם מענו בעולמות העליונים. והצדיקים
 אלא הם בנחמת דרכי המשיע, והם מוכנים
 כגם בני ישראל, רמז לנחמת דרכי. ויש ג"כ אלא
 הניעו למרובה זו, אך אדם בנחמת נקבא
 המקבלת, שרונם בעבודתם לקבל שכל ושפיע
 מאלו יסודות על עבודתם, והוא אנו משולמות
 העבודה, שהרי הוא נעבוד את עמו. אך עיקר
 העבודה מוכנה להיות במדרגה הא' הנ"ל
 אלא לטוב מקום פרס, כי אם למטות נמת דוח
 ליותר, ולהשפיע בעבודתו מענו מהעולמות
 העליונים. והנה ספרו היה הפסוק גדול למטה,
 ולעומתו במרום יש ג"כ כהן גדול. והנה
 שאלמו חז"ל (מנחה י"ג): שמאל הוא הכהן גדול
 במרום, אשכנז"י כי בניה מעל בניה שומר
 נקבא ה' ז', והשכנז"י ביה הוא הפסוק הגדול
 האמיתי, וזו הגדולה והמתמלה על כל העולמות.
 וזו ונשא ספרו את שמו בני ישראל על
 לבו בנשוא אל הקודש. שמו שאלו הפסוק נשוא
 את שמו בני ישראל על לבו למטה, ככה ג"כ
 לעומתו נשוא במרום, שהפסוק יח"ש שהוא
 הפסוק הגדול שנשוא במרום, הוא כדכיל ג"כ נשוא
 את שמו בני ישראל על לבו, דהיינו אדם שם
 במדרגת בני ישראל, שעבודתם הוא בנחמת

מפעולתם, כלפי אשכנזי אלא יהיה שמו דרכי
 נזכר בו, ומלכל נאספ מיה. ורמז סביבה על
 זה משל ממי שהוא גורף הרעי מהרמת נקר,
 הגם שהוא מנגינה בגדיו בכל האשכנזי, שם כל
 זה לא ימלט מלהלכלך באדם מיה. וככה היה
 בנחמל, וזכור מנחל. ועם כל זה האצדק יורד
 ממדרגתו, ומוכיח לחייו בני ישראל, להשלום
 אדם מפעולתם, וכדלמא בספר נדבם
 אלא-סלך (מנחה) שהצדק שיש לו היראה
 האמתיות, כלפי אשכנזי לו להאמין מלהורית
 לני אדם. וכן כדכדכדו יעשו פעולה לעולמות
 אדם לטוב באדם, או על ידי זה יגיש ער
 למדרגתו היסוד גדולה, יאמר ער יסוד גדול
 ההוא. ורמז שמו כדכדכדו (נ"ו) יש אדם משור
 ישראל ואשכנז לפני מעמוד ואם מולא יקר
 מולל כפי מהיה.

וזהו ג"כ כחיים למאור, ר"ל הגם שהצדק
 הוא בנחמת כחיים, שוטל לפי שעה ולפני מה
 ממדרגתו הגדולה, כדלמא להרית את בני
 האדם, שהסביבה הוא שימחנה אדם באמדות
 דריקות גמור, וזהו יוכל להעלות אדם,
 וממלא שכל ידי זה נלמי אשכנזי אלא ימדבק
 בו באדם מה ממוסר הגרשוע, ומלכלך ח"ו
 באדם מה לפי שעה. עם כל זה הוא למאור,
 כשעשה בזה פעולה וחיות נחמנה שלמה,
 או יאמר על ידי זה יומר, ויעלה על ידי זה
 למדרגתו. היסוד גדולה, וגם למאור כששור,
 שהסביבה הוא לירד לפי שעה ממדרגתו באדם
 מה, כדכדכדו נחמת לחייו בני ישראל ג"כ
 לעבודתו ומעבר. ועל זה נמר חומר להעלות נר
 מנחל, שירש רש"י שמה שלבנה עולה מוליה.
 ר"ל שיהא הצדק כל כך הארה וההשלכות
 כלפי בני ישראל, עד שמהא השלכות
 והסתכלות עולה מאלה ממי כל הפסוק, מן
 כדכדכד.

רמנו באר תורה

נפש

רמנו

באר

תורה

העולמות זה עם זה. משיע ליותר, ומעלה
 לנראה, ומעלה למעלה לקדו, עד שכל
 העולמות יחידו ומקדו זה עם זה, והיו
 מקבלין דין מן דין, ואז ממילא כשהוא עז
 למטה לחי חומר יקבץ אך שבתשבו השפעות
 טובות מעולם אל עולם, ממילא יגיע ג"כ לזה
 העולם משפע הטוב ההוא, והיה השפע
 בנחמת שמו עם דין, כל שמיים כפי.

הוא בנחמת הדעת העליון (והיה שדיק רמז).
 אך כמה יוכל האדם לטוב לרעה העליון, שיעקר
 לזה הוא כדכדכדו כדכדכדו (מהאם פי ה') אשר
 יאשי צדקן ער יאללן סלה. שירוש דהנה ידוע
 מה דלמא בספר יצירה (פ"ג) שהאומות
 נקראים אצנים, והמדות נקראים בנים.
 שהצדיקים הקודשים מניחם המורה והמחלה,
 הם בנחמת בנים לשרות בהם שרית עור
 יסודות, כהם בגדול טובה הנה. והיו אשר
 יאשי צדקן, ר"ל אשכנזי להם לטובן היראה
 והשלמים ששואים ישיבה כדכדכדו לשרית עור
 יסודות, לשרות בהנחם, הם המדות הדורו
 מכלום שהמפלות בלמיות וכוונת הנה.
 ונפרט שמיים צים, הוא אומות מיה, והרי הוא
 כאלו נאמר אשר יאשי מיומין, ואז יעלה מיה
 למדרגת העליונה מיה, אשר יאללן סלה. סלה,
 רמז לעולמות העליונים כדכדכדו, והוא מרמז
 לרעה העליון. ר"ל אשכנזי יעלו להדעת העליון,
 ולהמדיק בהדעת העליון הקודש.

וזהו ג"כ ראה מוצה אדם בני ישראל
 ר"ס אדם מ' ממיים אדם, עם ה"רם מן
 בני ישראל, הם אומות צים. ר"ל להחמיר
 את בני ישראל, עם האומות והמדות מדכדכדו
 מורה ומפלה אלהם, שיעלו על דם, ויקמו עמון
 סלך, אשכנזי הוא בנחמת הדעת, דהיינו שירשו
 על ידי רעה העליון הקודש כדכדכדו, ואז שמו עם
 נר, וכדכדכדו י"ל על בני אומות. ר"ל שכל
 יד זה יקבלו עמדות אל האשכנזים עזרים,
 ומהיה השפע וזה ושהיה וקדוה ממוסר ומונח
 כדכדכדו, אלא יהיה ח"ו שום קודש מאשכנז
 סלך על השפע ההוא, ולא יהיה אחרים
 להמלכות ח"ו בה. ורמז שפרשו במרשם
 העבודה, אלא בחיים ימו לו להצדק הכח הזה,
 להמדיק כל האשכנזים עזרים לישראל, אך שיהא
 ענור גדול פעולתו הטוב, שמייד ומקשר כל

טפחים ואין לריך מעלה, אך יתכן לפמ"ש חז"ל תמיד (פ"י ובסוטה ל"ח א') שכ"ג אינו מגביה ידו למעלה מן הציץ, לכן אמר דבר אל אהרן שהוא כ"ג אין ראוי שיגביה ידו למעלה מן הציץ, לכן בבעלותך דייקא, לכן לריך מעלה שלא יזעך להגביה ידו למעלה מן הציץ:

ידם על הלויים שהם נסמכין תחתם ומקבלין חיון עוונתן. והלויים יסמכו על הפרים, אז נדבק בחינת החטא בקרבן, לזה נעשה עולה קודם לחטאת, שאחר שנכנסו הלויים תחת הישראלים אז לריך אחד חטאת ואחד עולה, שאז מכוס לכפר על הלויים:

(ו) קח את הלויים מתוך בני ישראל כ"י. אפשר רומז לשון חוק, כי איתא בגמרא מגילה (כ"ג ב') דיליף ונקדשתי בתוך בני ישראל, כל דבר שבקדושה כ"י, איתא חוק חוק כ"י מה לבן י' אף כאן י', ואיתא במ"ר פ' ויאל (פ"ג) כתיב אחד שאל כ"י, יעקב אמיחי, א"ל הן א"ל ולא כך אמר וכל אשר חתן לי עשר אפטרנו לך, א"ל הן, א"ל הפריש שצטו של לוי א' מעשרה, למה לא הפריש א' מעשרה לשני שצטו אחרים, אמר והלא י"ד הן אפרים ומנשה כ"י, א"ל לא מהם ד' בכורות לך אמתות נשאר ח"י (ואפרים ומנשה) א"כ לוי אחד מעשרה למנין, וכו' מתוך בני ישראל, אחד מעשרה:

וענין השלש תנופות, אפשר שהוא לעבוד עבודה כ', וגם מה שמופל על בני אהרן לעשות, ומה שעל ישראל לעשות, ולזה מה שביא חלק גבוה כנגד אהרן שלוחא דרחמנא לזכות בהם בהגבהה לעבודה כ', וכמו כן מה שמסייעין לאהרן ולבניו, תנופה שנית, ובעד הישראל שלישיה:

(ח) ודקחו פר בן בקר כ"י. יש לדייק דלקמן (פ"י ב') כתיב טטאת ראשונה, ויראה כי סיפר דקחא השבט, היות שאמרו חז"ל (זבחים ז' ב') חטאת למה צאה לפני עולה, משל לפרקליט שנכנס נכנס דורון אחריו, וזכו בודאי בחטאת שהוא על חטא שייך טעם זה. שכל זמן שלא חרצה החטאת אינו ראוי לעמוד בהיכל המקום עד שירצה עונו, אמנם הלויים שהיו קדושי עליון, ולא היו לריבין לרעות בעד עממ, לזה רמז הוא יתברך שבחגיגת הלויים ראוי שיקרא פר השני לחטאת, כי קרבנס מרוב מיד, אחר שלא חטאו ועמדו בערן, לכן ראוי לקראתו פר השני, ואולם אחר שצא בכחוצים, וסמכו בני אה ידיהם על הלויים, והלויים יסמכו את ידיהם על ראש הפרים, וענין הסמיכה כענין הוידוי שסומך ידו על ראש קרבנו, שהוא ענין הפרדת הזוכה מן החוטא, וכמ"ש בשעיר המשחלת, וסמך אהרן את שתי ידיו על ראש השעיר החי והתודה עליו את כל עוונות כ"י ונתן אותם על ראש השעיר, וכמו כן הסמיכה שפ"י נפרד החטא ונדבק בקרבן, וע"י השחיטה והעבודה נטהר, ולזה נעשה שבני ישראל יסמכו

(ט) כי נתונים נתונים המה לי מתוך בני ישראל. למה זכר נתונה כפולה. כי צאמח כיב לו יתברך טענה על הלויים, שהם מעשר של יעקב אבינו, כמ"ש לעיל במדרש, וא"כ מה שנתונים הוא ממה שכבר נתונים מתוך בני ישראל, ישראל סבא, שהוא המעשר, מתוך כ"י כאמור למעלה, והשניה תחת פטרת כל רחם בכור כל בני ישראל, הגם שגם הבכורים, היו נבדלים בקדושה מקדם, כמ"ש אלל יעקב, לא מהם ד' בכורות לך אמתות, שבכבוד קודש, נמלא שכבר זכה הוא ית' בשמיכה, הן בלויים, הן בכורים מלד קדושתו, ואולם לא אזכיר ראשונות, רק זאת כי לי כל בכור שבני ישראל באדם ובבהמה ביום הכותי כל בכור כ"י, נמלא שאני בעלמי קניחים, לא מלד נחלת אבות שיעקב קודש בכורות ושבע לוי, רק אשר לוי בעלמו (תחת) כל בכור, ולזה ואקח את הלויים תחת כל בכור שבני ישראל, ומאחר שכבר היו הלויים שלי מימות יעקב ממילא שלי הם, ולא יוכלו לומר למה דווקא אנו נכנסים תחת הבכורים, יען כי כבר זכיתי בהם, לכן ואחנה את הלויים נתונים לאהרן ולבניו, כי שלי הם ודי מה שאני מוותר על הבכורים, ולא אקחם, הגם שגם הם נבדלו מזמן קדום. לא אחשוב כ"א מלאחם ממארים, וכאמור:

(כ) ויעש משב כ"י. יראה שכאן קאי שעשו בני ישראל כן ללויים, ובעפסוק כ"ב כאשר זכר כ' את משב על הלויים כן עשו להם, קאי על הלויים שעשו מה שביה מועל עליהם לעשות לבני ישראל:

והדוד פי' נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום, ז' פשתים, להורות כי ז' ימים נשארו, ויס' ו' ויום ו', שלא הקריצו בהם רק נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום, ומכאן מזה לדומה שבמ, ולפמ"ט.

וכן אמא נמלכ נמלכ ממומא (מקפ פרשמינו) ז"ל הקב"ה לוסף אמה שמרם אמ השבם עד שלא ימנה חייך שכן צנר יהיה מקריצו בשבם, שנאמר צוים השביעי נשיא לצי אפרים עי"ש.

יקרים מציא בשם הגר"ם כהן זצ"ל עפי"י מאל"ל ליום שהקים המשכן נטל עשר עטרוג, ראשון בשבם וכו', נמלא דמומא המוצה המחיל צוים א', והיו י"צ נשיאים ואי לא דמה שבם נמלא שהקריצו הנשיאים ז' שצומו, ששה בשבוע הא' וששה בשבוע ז', נמלא כי ככל יום חיימי השבוע הקריצו ז' נשיאים. אבל אי דמו שבם, הרי שצב נשיאים הקריצו ב' ימים של שבוע ראשון, ושצבוע הכי הקריצו רק ה' נשיאים ונשארו ז' ימים היינו יום ו' ויום ז' שלא הקריצו כס ללא נשיא אחד ליום.

פרשת בהעלותך

וקשה מדוע לא הוזכר ההלכה, שחלוק וסטיב. אך לפי הגי' הר' שהוצרכו למעלה רק מטעם שבה גדול אסור לו להצביה ידיו למעלה מן הצד, וע"כ צהטבם המנוחה שהיא עבודה מן הצד, משא"כ החלוקה הלא כשרה גם צור, וממילא לא הוצרך לצנר כהונה, לכן לא היה צריך להשתעלה, כי היה יכול להחליק גם בעמדה על הארץ ע"י הגבהת ידיו.

← ד בהעלותך אמ הנרום אל מול פי' המנוחה אליו שצבם הנרות. פירש"י דר"ז"ל מלאן שמשלה היסה לפני המנוחה שעלה הכהן עומד ומטיב. ולכאורה קשה דהלא המנוחה היסה גבוה רק י"ט טפחים, והיה אפשר להחליקה גם כלי מעלה. וממך נמלא השומר עפי"י ז"ל (ממך פ"ז) אסור לו לכהן גדול להצביה אם ידיו למעלה מהצד שצמוג עליו קודם לר', לכן הוצרך למעלה שיוכל לעשות מלאכמו כלי הגבהת ידיו כלי ע"כ.

ועפ"י מרדך האדמו"ר מגור זצ"ל דוק אמר כרש"י, שבם שעלה הכהן עומד ומטיב, נשיא ע"י ז' רק עשה ואם מלעם ענינו מומם גדול מהבנו לישאלו, וכשר זה זכה לנשיאות כפי' ולכן אף הכהנים מנצבים אשר קדשו במלכותו, דהרי לא נטווי ממחילה על זה רק ע"י שאלו צירך אם ישאלו בענינו וכו' לזה, לכן מוקמים הנצבה לקדושתו של אהרן ולפמ"ט.

נשיא ע"י ז' רק עשה ואם מלעם ענינו מומם גדול מהבנו לישאלו, וכשר זה זכה לנשיאות כפי' ולכן אף הכהנים מנצבים אשר קדשו במלכותו, דהרי לא נטווי ממחילה על זה רק ע"י שאלו צירך אם ישאלו בענינו וכו' לזה, לכן מוקמים הנצבה לקדושתו של אהרן ולפמ"ט.

והצד לפי הדין הטעה היא עבודה משוזה יומר מהלכה, שהטעה איה אלא ע"י כהנים. ויש להפציר הענין, דהנה מלמך החלוקה הירות מרמ ענין מניין הנצבים,

והצד לפי הדין הטעה היא עבודה משוזה יומר מהלכה, שהטעה איה אלא ע"י כהנים. ויש להפציר הענין, דהנה מלמך החלוקה הירות מרמ ענין מניין הנצבים,

בפירוש נשיא אחד ליום, מלאן שמומם הנשיאים דומה שבם, והיא פלא. ונפשיים

בפירוש נשיא אחד ליום, מלאן שמומם הנשיאים דומה שבם, והיא פלא. ונפשיים

להלך נהם י"ג ה' נשמת אדם, למנחם
בדרך המורה והיכלה, ויפוד המיטך הוא
שישיה וך וקיי גלי שום שמן של השפעות ורות
מ"ו, וחו מותם הטנח הנרות שיהיה נקי מכל
סיג ופגם. ולוה הי' דוקא ע"י הכהנים
המורים והממנים נעם כמלה"כ כי שפמי
כחן ישמרו דעם וחורה ינקשו מפיהו. וע"כ
הוצרך שמן המורה להיות שמן זית וך גלי
שמרים, והשמן השני פסול למורה וכשר
למנוחה.

ועפ"י ז' יובן עוד פרט אחד בהלקח
המורה, שצריך להלך עד שחמא שלהנח
עולה מלאי דחמ"ל וברש"י, לרמו שהמיטך
צריך להיות באופן שיהיה המלמד, שלנחמ עולה
מלאיה, להלכה-גם אחרים מאור חורמו, כמו
שפי' הסוס' יו"ע בלכות (פ"ט) והעמידו
מלמדים הרבה, להעמידם על רגליהם בהנהגה
אמימות של מורה עיי"ש. וחו עין משיבות
הטנח המורה דו"ק. L *

איתא במדרש פליאה ח"ל, אל מול פני
המורה יאירו שבעת הנרות, הה"ד פתח
דברך יאיר, ואחיא כמ"ד י"ו טפמים היו
גבהה של מורה. ומוצא הסבר ועלה מהגה"ק
ר' יעקב שמשון משפעטיווקע ז"ל, דהנה
ידוע דלמורה היו ו' קנים, ט' פרחים, י"א
כפתורים, כ"ג גציעים, ולעין גבהה של
מורה איכא פלוגמא, למד מ"ד הי' י"ו
טפמים ולאחר מ"ד י"ט טפמים.

ודרו פי' המדרש פתח דברך יאיר, היינו
הפמימות של המורה הקדושה מרומזין
במעשה המורה, כי בפסוק ראשון של ספר

בלשנים יש ו' מיצות רמו לו' קנים, ובפסוק
ראשון של ספר שמו"ט יש י"א מיצות רמו ל"א
כפתורים, ובפסוק ראשון של ספר ויקרא יש
ט' מיצות רמו לט' פרחים, ובפסוק ראשון של
ספר דברים יש כ"ג מיצות רמו לכ"ג גציעים,
ובפסוק ראשון של ספר במדבר יש י"ו מיצות
רמו ל"ו טפמים גבהה של מורה. ול"א אל
מול פני המורה יאירו הה"ד פתח דברך
יאיר, דלחיא כמ"ד י"ו טפמים היו גבהה של
מורה, היינו דמהפסוק הראשון בספר
במדבר (שהוא הספר שבו נקדשה פרשת
בהעלותך) משמע כן וחו פתח דברך יאיר
דו"ק. *

ויעש כן אהרן אל מול פני המורה
העלה נרותיה. פירש"י להגיד שצמו של אהרן
שלא שניה. ומקשה בספר חנוכה המורה, דמה
משמיענו בזה, וזי ס"ד שלא יעשה אהרן מה
שזוה לו הקב"ה על ידי משה. ומפרש דלחיא
במדרש על הפסוק (פ' בראשית) ויאמר
אלהים יהי אור ויהי אור, בכל העשיות נאמר
בזה ויהי כן, וכאן לא נאמר ויהי כן מפני
הרשעים שלא זכו באור הוה שלמעלה וגמו
לדקיקים לעמד לצוא. והנה אימא בספרי
המקובלים דבכוונת המורה משך אהרן אמ
אור הגנוח לבית המקדש. ח"ש רש"י ויעש כ"ן
אהרן, להגיד שצמו של אהרן שלא שניה היינו
שבכוונתו הקדושה האיר האור הגנוח, נמלא
שלא שניה במת "כן" דהוי כאלו נאמר גם
במאורות "ויהי כן" כמו בשאר הימים.

ובספר קדושם ל"ן ממך האדמו"ר
הקדוש מנאנוב ז"ל כי כוונה נפלאה ברש"י

הני"ל, עפ"י חז"ל בלכות, הוי מתלמדי' של
אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את
הבריות ומקרבן למורה. להבין הסמיכות
מאהבת שלום למקרבן למורה, עפ"י מה שפי'
שם רע"ב נעם אצות דר"ג, לילד היה אהרן
רודף שלום, כשראה שני בני אדם מתקוטטים
הלך לכל אחד שלא מדעת חבירו וא"ל ראה
חברך כמה הוא ממחרט על שמתא לך כי'
וכשפגשו זצ"ל היה כל אחד נופל על חבירו
ונשקו זה את זה עיי"ש.

ודברה יפלא על אהרן הכהן לומר שקר
ח"ו שמדבר ממחרט מה שבאמת לא היה כן.
אך הענין דאהרן הכהן בלמדו חברך ממחרט
היה משפיע בלב חברו הרחוק תשובה לעשות
דבת של מורה ולהחמרט, נמלא שלא היה
משהה מהאמת. וזוה יובן סמיכות המשנה,
אוהב שלום ורודף שלום, וברדיפת השלום היה
מקרבן למורה, שהשפיע עליהם הרחוקי
הטובה לעשות דבת של מורה.

ודוה כוונת רש"י, להגיד שצמו של אהרן
שלא שניה, דאף שמומר לשנות מפני השלום
כאז"ל (יצמות ס"ה), מ"מ אהרן היה עושה
שלום גלי שישנה כנ"ל, דפתח"ס. ועפ"י
מדויק הפסוק (מלאמי ב') ועולה לא נמלא
בשפתיו, בשלום ובמישור הלך אחי, הגם
שבשבע שלום מוסר לימנא עולה בשפתו,
לשנות מן האמת, מ"מ אהרן לא עשה כן
כנ"ל. *

וארתגה את הלויים נמנים לאהרן ולבניו.
פירש"י ה' פעמים נאמר בני ישראל במקרא
וזה להודיע מיצמן שנכפלו אונותיהם במקרא

אחד מדוע הלויים כי הם יזמרו וכלן כיון כ' כתב יצמן הוא כ' עשו והנעשה מהר ד' אן נאמכו שכשר לעמו שבטו ומלך הנשיא מכוון משרת הגבורה ודר הטבע נפשו נמרזת מקום ושורר

